

מחלקת לשם שמים

ספור כזה עוד לא שמעתם.

נהר שיבקע לשנים? פתאום, באמצע היום?

לא בעת קריעת ים סוף, לא בזמן חצית הירדן; בסתם יום חל - הצליח
התנא הקדוש רבי פינחס בן יאיר לחצות נהר - ביבשה.

איך ומדוע? הסכיתו ושמעו.

רבי פינחס בן יאיר רוכב הנה על חמורו בדרכו לאסוף כסף למטרה
קדושה; קיום מצות פדיון שבויים.

כל אחד מבין שפדיון שבויים - שחרור אסירים מבית הכלא או משבי
הגויים - הוא משימה חשובה במיוחד.

כל אחד, אמרנו? כמעט.

מסתבר שהיה נהר כלשהו אשר לא הבין זאת בתחלה. נדרשו כמה דקות גורליות כדי לשכנע אותו לסייע.

רבי פינחס הזדרז, הזמן יקר.

הי, מה קורה כאן? מדוע הוא נעצר?

אהה, זה בגלל הנהר. נהר גנאי.

נהר רחב ימים ועמק עמד בדרכו. ועל גבי הנהר - אין גשר. מה יהיה? לחפש דרך חלופית אין זמן, השבויים מתענים בבית האסורים, וכל רגע גורלי.

רבי פינחס בן יאיר אינו נלחץ. בנחת הוא פונה אל הנהר ורק מבקש, בטוח שהנהר יענה לבקשתו הפעוטה מידיה;

”נהר, נהר, חלק לי מימיה!”

או במלים פשוטות יותר - חצה את עצמה לשניים ותן לי רק לעבר. עשור דקות והענין מאחוריה. גם אני.

אם חשבתם שהנהר הסכים, הרי טעיתם.

לא די שהנהר המשיך לזרם בשלוה, כאלו רבי פינחס לא בקש ממנו דבר, או כאלו אינו מבין את הבקשה; הנהר שלנו עוד העיז לפתח את פיו ו... לענות! לא פחות!

אנשים כמונו אינם מסגלים לשוחח עם נהרות, אבל רבי פינחס בן
יאיר הצליח. עבדה.

ומה אמר הנהר לרבי פינחס?

"תשמע, כבוד התנא, יש בעיה אחת קטנה; אני נהר כבר שלשת
אלפים שנה, ואת תפקידי כל הזמן הזה ממלא נאמנה.

אתה עומד אמנם לקיים עכשו מצוה, אך מי אמר שהמצוה שלי פחות
שונה??"

מי אמר, באמת?

"אתה, במשימה שלך - אולי לא תצליח, קורה; אך אני בודאי מקיים
את רצון הבורא", ציו הנהר.

"כשנבראתי", המשיך להזכיר נשכחות, "צויתי לזרם כאן על מי
מנוחות. אם כך - מדוע ולמה, ומשום מה, עלי לחשוף לפניה את
האדמה?"

משום מה, באמת?

אבל רבי פינחס לא נשאר חיב, וגם לא בטל זמנו בפטפוטי סרק.

"אם אינך חולק, גוזרני עליך שלא יעברו בך מים לעולם!"



חד וְחָלַק.

אוֹהוּ. סָכּוֹן כָּזֶה הִנָּהָר לֹא הָיָה מוּכָן לְקַחַת.

מִיָּד, בְּשִׁתְיָקָה, הוּא נִבְקַע.

רַבִּי פִּינְחָס עָבַר עַל חֲמוּרוֹ בַּיַּבֶּשֶׁה, וְהִנָּהָר רָצָה לְחַזֵּר מִיָּד אֶל הַשְּׂגָרָה.

אָךְ בְּרַגַע הָאֶחָד לְפָנָי הָאֲחֵרוֹן - עָצַר אוֹתוֹ שׁוֹב רַבִּי פִּינְחָס.

”עוֹד לֹא, נִהְרִי, נָא לֹא לְהִסָּגֵר עֲדִין. יֵשׁ אֶתִּי כָּאֵן, כְּמוֹ שֶׁאַתָּה רוֹאֶה,

יְהוּדֵי נוֹשֵׂא שִׁק חֲטָיִים הַמְּיוֹעָדוֹת לְאַפְיֵת מִצּוֹת, גַּם הוּא עָסוּק בְּמַצָּוָה,

גַּם הוּא צָרִיךְ לְעֵבֵר, מַה חֲשַׁבְתָּ?”

טוֹב.

גַּם לָזֶה הִסָּפִים הִנָּהָר, בְּלִית בְּרָרָה, יֵשׁ לוֹמֵר. וְנוֹשֵׂא הַחֲטָיִים צָעֵד אֶל

עָבַר הַגָּדָה הַשְּׂנִיָּה.

הִנָּהָר כָּבַר כְּמַעַט נִסְגָּר, אָךְ - רָגַע, שְׂנִיָּה.

גוֹי, עוֹבֵד אֱלִילִים, שֶׁהִתְלַוָּה אֶל רַבִּי פִּינְחָס בְּדַרְכּוֹ, רָצָה גַּם הוּא לְעֵבֵר.

רָגַע. עַד כָּאֵן.

מִדּוּעַ צָרִיךְ הִנָּהָר לְהִתְאַמֵּץ כָּל כֹּף בְּשִׁבִיל גוֹי?

האם גם הוא עובר כּאן לְצַרְךָ מְצוּהָ? קִשָּׁה לְהֶאֱמִין.
אִךְ רַבֵּי פִינְחָס דָּרַשׁ מֵהַנֶּהָר שְׂיִתָּן, בְּלִי שׁוּם הִתְחַמְּקוּת, גַּם לַגּוֹי לְעֵבֶר,
כֵּן.

אם הגוי יחזר, הוא יספר ויחזר, איך הוא רק רצה לעזור, אבל לא נתנו
לו לעבר, השאירו אותו מאחור... מסכן מדי.

הדבר עלול להתפרש לא טוב. לא כדאי.

”יתן לגוי לעבר ודי”.

וגם הנכרי עבר בשלום.

הוֹרָאָה

הקדשה, בכל מצב, את ההעלם תכריע.
העולם יודע שהוא חייב להבזקע,
אך הדבר הזה יכול לקרות דווקא,
אם היהודי מן הקטני לא ירתע,
ויסכים להתקדם גם בחשך עלטה.
כשיהודי חותר תמיד לכיוון המטרה,
וימקים בכל מחיר את מצוות התורה,

נהר נחצה? גם בעבור הנכרי?
האם יתכן שהדבר בכלל אפשרי?
כן! בספור חז”ל מדזיק לכל פרט מהות,
אנו כבר רגילים שלכל מלה - משמעות.
כל העולם כלו, עוד מימי בראשית,
מחייב לסייע ליהודי - אישית,
לכן, לא יתכן, שהוא יעכב ויפריע,

סיפורי חז"ל

לנו יש הבטחה - ובה נאחז באמונה,
יד החסידים היא תמיד על העליונה,
בזכות ההתקשרות אל הרבי, נשיא
הדור,
העצמה שלו אל תוך העולם עצמו
תחדר.

(מעובד ע"פ שיחת מוצש"ק פרשת בשלח, יו"ד שבת
ה'תשי"ז [תורת מנחם ח"ט ע' 59 ואילך])

במסירות נפש, בלי להתחשב במניעות,
הקשאים מתבטלים באפן של נסים
ונפלאות.

כשזה קורה לצדיק - זה בכלל לא
מפתיע,

ברור שהוא מצליח אל כל יעד להגיע,

אך גם אנחנו, שאל הרבי קשורים
ומתלויים,

יכולים להתמודד מול כל המעכבים.

לי לעבר דרָכָה! "אמר ליה הנָהר:
"אתָה רבי פְּנַחַס הוֹלָה לַעֲשׂוֹת
רְצוֹן קוֹנֵה לְפָדוֹת שְׁבוּיִים, וְאֲנִי
הוֹלָה וְזוֹרְמִים בִּי הַמִּים כִּדֵּי לַעֲשׂוֹת
רְצוֹן קוֹנֵי שְׂרָצָה שְׁאֵהֶיָה נָהָר, אֲכֹן,
אַתָּה סָפַק עוֹשֶׂה סָפַק אֵי אַתָּה
עוֹשֶׂה שְׁמָא לֹא תַצְלִיחַ לְפָדוֹת אֶת
הַשְּׁבוּיִים, אֲךָ אֲנִי וְדַאי עוֹשֶׂה בְּעֵת
זְרִימָתִי אֶת רְצוֹן הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-

הסיפור מעובד על פי
מסכת חולין דף ז' עמוד א'



רְבִי פְּנַחַס בֶּן יְאִיר הוּוֹה קְאָזִיל הַלָּה
בְּדַרְךָ כִּדֵּי לְקַיֵּם מִצְוֹת פְּדִיּוֹן שְׁבוּיִן.
בְּדַרְךָ פָּגַע בֵּהּ בְּגִינְאֵי נִהְרָא עָמַד
נָהָר 'גִּינְאֵי' וְהִפְרִיעַ לוֹ לְהַמְשִׁיךְ
בְּדַרְכּוֹ. אָמַר לִיה רְבִי פְּנַחַס לְנָהָר:
"גִּינְאֵי חֲלוּק לִי מִימָה וְאַעֲבֹר בָּהּ תוֹ"

לְהֵאֵי דְבִמְצוּהָ עֵסִיק תַּן גַּם לַיהוּדִי
זֶה לַעֲבֹר בְּךָ בַּחֲרָבָה! וְאַכֹּן חֶלֶק
לִי הַנֶּהָר נְחֶלֶק וְאַפְשֵׁר לַיהוּדִי
לַעֲבֹר בּוֹ. עֵימָהֶם בְּדַרְךָ הוּוּהָ הַהוּא
טִייעָא דְלוֹה בַּהַדְיִיהוּ הָיָה עֲרָבִי
שְׁלוֹה אוֹתָם בְּדַרְכָּם, אָמַר לִי רַבִּי
פְּנָחָס לַנֶּהָר: "חֶלֶק לִי נָמִי לְהֵאֵי
דְלֵא לִימָא כָּף עוֹשִׂים לְבָנֵי לוֹיָה תַן
גַּם לַעֲרָבִי לַעֲבֹר בְּךָ בַּחֲרָבָה כְּדִי
שְׁלֵא יֵאמְרוּ שְׁמוֹתֵירִים אֶחָד מִבְּנֵי
הַחֲבוּרָה לְבַדּוֹ!" וּמִדְ חֶלֶק לִי
נְחֶלֶק הַנֶּהָר גַּם עַבּוּר הָעֲרָבִי.

הוא, וְלִכֵּן לֹא אָעֲצֹר מִזְרִימָתִי
עַבּוּרָךְ. אָמַר לִי רַבִּי פְּנָחָס: "אִם
אֵי אַתָּה חוֹלֵק לִי אֶת מִימָךְ כְּעַתָּה,
גּוֹזְרֵנִי עָלֶיךָ שְׁלֵא יַעֲבֹרוּ בְּךָ מֵיִם
לְעוֹלָם!". וּמִדְ נְחֶלֶק לִי הַנֶּהָר
וְעַבֵּר בּוֹ רַבִּי פְּנָחָס. הוּוּהָ הַהוּא
גְּבָרָא דְהוּוּ דְאֵרִי חִיטִי לְפִיסְחָא
עִם רַבִּי פְּנָחָס הֵלֶךְ בְּדַרְךָ גַּם יְהוּדִי
שְׁנַשְׂאָ עַל חֲמוּרוֹ חֲטִים שְׁמוּרוֹת
לְאַפְיִית מִצּוֹת, וְהוּא חֲטֵשׁ שְׁמָא
יִרְטְבוּ הַחֲטִים מֵהַמֵּיִם, מִדְ אָמַר
לִי רַבִּי פְּנָחָס לַנֶּהָר: "חֶלֶק לִי נָמִי